

חלת הדבש – פרק מתוך רומן בכתובים

זה מקום קטן, מאוד קטן, חזר ואמר בעלי בטרם עברנו ליישוב המרוחק מהעיר שבה גרנו זה למעלה מתריסר שנים. ובמקום כזה, הוא התרה בי, תהיי חייבת להפסיק להיות ביישנית ולגור בתוך עצמך, בתוך המעבדה. אין ברירה, תאלצי להתנהג אחרת: להתעניין בשכנות! להזמין! לבקר!

מילותיו צרמו לי. והרי היו לי בעיר כמה ידידות למפגשי קפה, ולא כולן היו האימהות של חברותיה של בתי. וגם לא היה זה בגדר אילוץ. כפי שלסירוגין עצרתי על סף דלתן של אחת משלוש שכנותיי הקשישות כשהיו פותחות אותה מולי בפתאומיות. כל קשישה בתורה הנסתר. לעצמי הנחתי שתצפתו עלי מחרכי המרפסת עוד כשטיפסתי במדרגות השביל שהוביל לבניין. ואז, מדדות עם בדידותן לעינית הדלת – מי מהן השומעת את צעדי ומי השומעת אותם בליבה – מיד ניצבו בה. מרעידות לעומתי איזה טופס רפואי או משל הרשויות, שמעולם לא ידעתי אם באמת לא הבינו את פשרו או שרק העמידו פנים. אך ברגע הבא כבר נמצאתי ישובה עם כל תיקי וענייני בסלון ביתן הלא-מאוורר, לוגמת תה בספל חרסינה שניתק מצלוחית חרסינה, ובחיקי אלבומים.

אבל ידעתי למה בעלי התכוון. פה, ביישוב הקטן – הרחבה שזכתה לשם 'חורש הצעירה' – הדברים לא יהיו רשמיים. ודאי שלא מבודדים. כולם מכירים את כולם. כולם חברים של כולם. מקום שבו נכנסים ויוצאים, יוצאים ונכנסים. ובכל זאת, כשבעלי אמר: אני חושב שבמקום כזה אולי אפילו לא נועלים את הדלת במשך היום, קראתי אני: אל תגזים!

הוא צדק. במרבית ימי השישי כשהיו שכנותיי החדשות בבית, מנקות אותו ואת החצר בצינור מים שוצפים, ביתן נראה לי כאילו שכחו הבנאים הסיניים מאתר הבנייה הסמוך שעתיד היה להיות זהה לזה שלנו, להרכיב בו

דלתות, חלונות ותריסים. ניקיון חל גם על הרוח, הגשם, השמש, האוּבך, החרקים המעופפים, המוזיקה שהתנגנה בתוך ומחוץ לבתים, או על כל שכנה שבמקרה עברה שם, בשבילי הלואה, ומיד נמשכה פנימה במין רקמה דביקה של מושכות ונמשכות, מזינות ומוזנות. וכל זאת ללא שום הזמנה מוקדמת או שלום מדוקדק.

את מדברת איתן? יוצרת קשר עין? השתומם בעלי. והשתוממתי גם אני. כי על אף שלא החמצתי שום יום שישי, בוחרת בו מעתה כיום העבודה שלי מהבית (הגם שעם הזמן נדדה עבודתי לשבת), ויצאתי החוצה כיתר השכנות, מטפחת את החצר, או עוברת לידן עם שקית האשפה כבדרך אגב, כמין דמות של סרט מצויר? של קרקס? היוצאת מגדרה להתיידד – זה לא קרה. בתום שיחה קצרה ודרוכה, אם בכלל נוצרה, שבה שבתי והזמנתי אותן אלי לקפה, מציינת בפניהן בחיוך בכל זאת מבוּיש, שבערבים אני כמעט תמיד בבית, ואשמח לבואן גם בשבתות כמוכן – לשווא. הן לא נכנסו.

אך היו מי שהזמינו אותי.

ראשונה ביקרתי את שכנתי מהקוטג' שבשביל העליון. הייטקיסטית בכירה שעבדה במשרה מלאה, אם לא מלאה וחצי, כדבריה, בעיר סמוכה, ושהיא ובעלה סמנכ"ל מערכות מידע, הגיעו ליישוב עם בן שלוש ובת שנה וחצי, שכעבור חצי שנה נוספו להם את, ולאחר מכן אחות; ואז כלבה, חתול, צבה, חמישה אוגרים, תוכי לא-מדבר – בינתיים, היא צחקה – וגינה שצמחה לתפארת מן העבר האחר של הרחוב. הזוג החביב הזה שחי, כדבריהם, את חלומם, אירח אותי בסלון ביתם לתה לואיזה שקטפו מערוגות שיחי התבלין ששתלו בגינתם, כשהוא ממותק במאה אחוז דבש טבעי שנקנה מאחת מהכוורות של המושבים בסביבה. היה זה באחר צהריים עצל אחד, ואנו כולנו צפינו בילדיהם ובבעלי החיים שלהם משחקים ומתגוללים זה על זה בדשא, כשאחת לרבע שעה לערך קם הבעל מרבצו על הספה, וצעק על כולם כאחד: לא לריב!

לאחר שהעידו על עצמם ארוכות, התפתחה השיחה בכיוון אחד בלבד – בכיווני. התמסרתי לשאלותיהם. מספקת להם מידע, ככל שיכולתי, על אודות עיסוקי ועל אודות משפחתי, ועל מדוע – את זאת במיוחד ביקשו לדעת – עברנו אנו לכאן. אך כל אותה עת חשתי שלא הם עצמם – מי שלא היו – התעניינו בי. בנו. כי אם סקרנותם הרגעית. שיממונם.

כמה שבועות מאז ביקורי זה, שלא נענה בביקור מצדם, ראיתי אותם אחר-צהריים אחד עומדים וצופים בילדיהם ובחלק מבעלי החיים שלהם שהשתוללו הפעם בשביל שמחוץ לשער ביתנו. מבלי להסס פתחתי את הדלת, ויצאתי לבדוק את תיבת הדואר שלנו הצמודה לשער כממלאת אחר הוראות בימוי של פרודיה חברתית. אלא שגם מאמצי אלו הניבו שיחה חד-סטריית ואי רצון מופגן מצדם להיכנס. עד שבהמשך, למעט השלום-שלום בשבילי השכונה כשנפגשנו, ומעטנו להיפגש – לא דיברנו כלל.

תוצאה דיי דומה השגתי עם השכנה שהגיעה עם תאומות דבשיות בנות שלוש, תינוק בן פחות מחודש, ובעל כרסנני ונינוח, על אף שלא אמר שלום לאיש, לבית האמצעי האחרון שנותר לא-מכור, ועד כה שיכן בהצלחה יונים ועכבישים. שאלתי אותה אם דרוש להם דבר מה עד שהבית יעמוד על רגליו, והם יעברו. סולם? מטאטא לקרצוף החצר? ומה לגבי מים קרים? או משהו לאכול? ואולי היא תרצה לנוח קצת אצלנו במזגן עם הפצפון... אבל היא, נרגשת ומבוצרת בתינוקה, לא משה מפתח ביתה. אני רוצה לעקוב מקרוב אחרי בעלי, היא אמרה, שיתקין נכון את הסככה במרפסת, את הגדר שהתעקמה להם בצד, וברור שאת הגינה, ובייחוד את מחסן העץ שבנה כמו ידיו.

הנהנתי לעברה בהבנה, אף כי לא הבנתי את הבהילות להשתוות כמעט ביום אחד עם יתר הבתים שאוכלסו זה מכבר. בכל זאת, אמרתי לה שאם כן יתחשק לה לשתות, או כל דבר אחר, היא מוזמנת, והותרתי את דלתנו פתוחה. וכך כל ערב, עד ליום שבו הגיעו כל החמישה עם משאית הובלה ועוד שתי מכוניות עמוסות, ומימשו את המעבר; ורק אז, וכדי שלא איחשב כנועצת עיניים, סגרתי את הדלת בתבוסה.

בסדר, אבל אני עדיין חושב שאת חייבת לנסות, אמר בעלי. וחולק את עיניו שווה בשווה עם מסך המחשב שלפניו, ועם חלל הבית, גם אמר בקול שנמעך: תביני, לא יהיה פה זמן אחר להכיר, זה רק עכשיו שכולם כאן ככה, זרים, חדשים.

כן, חלת הדבש החשופה – כל חלליה רוחשים, מתמלאים ומתגבשים כעת חיה, וכל בית מוצא את מקומו ושכניו. ואנו מה? קן צרעות זעיר שנקלע לכוורת?

מחליטה שלא לי לברור כך בין בני אדם, ודוחה לעת הזאת את עיסוקי, קיימתי את הבטחתי וביקרתי את השכנה ההרה מהבית עם שני הכלבים בחצר שנבחו ביחד זה על זה, ועל כל זכוב בנפרד.

הייתה זו נשואה טרייה, באמצע שנות השלושים שלה, אבודה למראה, שבעלה המזוקן שנראה צעיר ממנה, נטה להתפרץ. הבית שלה היה הפוך וסתור, הכלבים, כשהוזמנו פנימה, התחככו בכל רהיט וחפץ שנקרה על דרכם, ומה שטשטש את מראה מחסן הבית של השכן שנשקף מחלון מטבחם, היה תל הכלים בכיור. היא ביקשה ממני עצות איך להתמודד עם עבודות הבית. אך משהתיישבנו אל השולחן הדביק משהו של פינת האוכל שלה עם ספלי קפה – תמונת אחיה המת צופה בנו מהקיר, ותחתיו פוסטר של מסדר צנצנות ריבה עטורות סרטים – גם אמרה: וואו! בחיים לא האמנתי שייצא לי לגור במקום אחד עם מישהי כמוך... ובטרם ספגתי את הדברים, אמרה עוד: אבל נראית לי כאדם כזה נחמד, שהחלטתי לא להתבייש.

הנחתי את ידי על ידה, ואמרתי לה שלמרות שאני עצמי רוב הזמן לא בבית, הרי שבכל יום, ולמרות שהיא בטח טרודה בלימודי השיננות שלה עד מעל הראש, תעשה בו לפחות משהו אחד.

מה? עיניה התעגלו.

אה, למשל שאיבת אבק, מכונת כביסה בטח, כלים... השכנה ההרה הודתה לי, ולחצה בחוזקה את ידי. אך משילדה כעבור חודשים ספורים נעלמה מן העין. פעמיים ויותר הקשתי על דלתה עם שי קטן, חומקת מהכלבים ששמנו והיו שרועים מעתה כל הימים בחצר, מייללים ומתחככים במרצפות הבקועות ובשרשרות הברזל שבהן נקשרו לגדר, אך בעלה לא פתח לי.

שמעתי שהיא עזבה, אמר בעלי. ובאכזריות שהבנתי את מקורה, הוסיף: ולא מהם ניוושע.

אבל אולי אין לנו שום סיכוי, חשבת על זה? אולי זה בגלל שהילדה שלנו גדולה כמעט מרוב הילדים כאן, והרי, רוב הזוגות שקנו פה צעירים מאתנו בעשר שנים ויותר...

אולי, בעלי אמר, ובאותה נשימה לחש: אבל שטויות, תראי את המלכה... נשמתי עמוקות, אך החמצן בריאותי הפך לחומצה.

יותר מכל שכנה אחרת כאן חיה מי שבעלי כינה 'המלכה', בחוץ או למען השכנים; מציעה להם עוגנים של שמרטפות, עצות, תמיכה, מתכונים, חנופה, וכל מה שלא נזקקתי לו פה או בשומקום אחר. בתמורה הייתה המלכה פטורה מכל עמל היכרות שהוא. השכנים התעופפו בדבקות אליה, מאבקים את אוזניה בכל צוף רכילות שנקרה על דרכם, לא לפני שהעצימו אותו למענה כמשביחים את מזונה. בעשותכם כך, גם ספגו בעבורה את ההתמודדות עם מי שנדמה היה כמפר את האיזון.

ל'מלכה' גם היה זמן. מרגע שעברה הנה חדלה מעבודתה כמנהלת חשבונות, ועסקה במה שקראה לו "עיצוב כפרי". היא רכשה לביתה ולגינתה רהיטים מרהיטים שונים, החליפה את מיקומם בחדרים חדשות לבקרים, שינתה וצבעה מחדש את הקירות, והעמיסה על כולם חפצי נוי, תמונות, עציצים, גמדי חרס, ואינספור שלטי עץ מצוירים שהכריזו: 'גינה' עם לב, 'בית' עם לב, 'מספר בית' עם לב, 'משפחת זה וזה' עם לב, 'זהירות' – כלב נושך בחצר' עם לב, 'תיבת דואר' עם לב, 'כאן זה לא פח זבל אם לא שמת לב' עם לב, וכיוצא בזה.

בעלה הגמלאי, ענק מעוקל-גו שמבטו מעולם לא טיפס מעל גובהו של חתול האנגורה שלהם שהרבה להיעלם, שב לעבודתו במשרה מלאה בשל החובות שצברה רעייתו בשתי החנויות לממכר מתנות ביישוב. אלו שבעצמן התחרו זו בזו כדבש בסוכר; או שאולי הייתה זו המלכה שהתחרתה בעצמה? כאשר אחד מהעצים בגינתה של "אין לי מושג מה", כמו שקראה להם, הניב בעונתו תאנים, נשתלו כל גינות השכנים בעצי תאנה; עד מהרה פלשו הללו גם לתזונה השכונתית: ריבת תאנים, עוף בתאנים, לחם תאנים, עוגות ועוגיות תאנים, סלטי תאנים, פשטידות תאנים. ומנגד, מרגע שהגג הדולף שלה תוקן, והיא הציבה ברומו שבשבת ברזל כקונה חזקה גם על שמי השכונה, ארבה שבשבות מיהר ונחת על יתר הגגות; זולת כמובן על גגנו אנו, שמעולם גם לא חיבבנו תאנים.

אי הציות הביא לכך שהמלכה הסבה את מבטה מפנינו כל אימת שנתקלה בנו בשבילי השכונה, או שבפשטות לא ראתה אותנו. אבל איך מסבירים לה, שברתי את הראש, שבעלי מעודו לא עלה אפילו – ולא רק בגלל משקלו (בתנו התפוצצה מצחוק) – לעליית הגג? ! שרגליו היו רועדות כבר על שלביו העליונים של הסולם משנדרש לבדוק לעתים מדוע דוד השמש שלנו, שמוקם כמו אצל כולם כאן, מתחת לגג הרעפים, הפסיק לחמם... והרי בתוך המולת ההיכרויות וסופת החיים החדשים בבתים החדשים, אני הייתי הדיירת היחידה שהמלכה מעולם לא הזמינה אותה אל ביתה. היא אומנם הפטירה לעברי פעם, בקול הסיגריות שלה, וגם זאת באסיפת הדיירים השנייה, כלומר לאחר כמעט שנה של שכנות: כן, בטח שאני יודעת איפה את גרה, פעם תיכנסי... אף שבאותה נימה חרוכה זלזלה במילותיה היא. עד שלא פעם עברה בי המחשבה שאולי ארגנה את כל מופע הראווה הכפיוני שלה בכדי להוציא את לבנו. ליתר דיוק, את לבי.

לא, לא רציתי לראות את מלכת היישוב, כעצת בעלי. להפך, את המלכה הייתי חייבת לדחות. בטח בשלב הזה. וגם... האם באמת ניסיתי הכול?

פוסחת על מחמץ העלבונות והתמיהות, החלטתי לטפס במחשבותיי למין גבעה פנורמית, ספוגה באור קר, ולהתאמץ לראות את 'חורש הצעירה' אחרת. מבחון.

ביתה של המלכה, אם כבר נאלצתי לראותה, היה מודל זהה לזה שלנו, ורק מוקם על גינה גדולה בהרבה מזו שלנו, ובאופן אלכסוני. כל השכונה, או המתחם, בשמה המוקפד כאן, היה תבנית משוכפלת של ארבעה מודלים של בתים פרטיים צנועי-מידות, שחזרו על עצמם בתוואי של לולאה בשלושה צבעים: כתום, אדום וקדם, ואשר הזכירו לי לפיכך – ואמרת זאת רק לבעלי – את הבתים הנאיביים מציוריו של גוטמן. אך למעט התחרות העזה שנפתחה בין השכנים על כל דבר – מאמץ קפיטליסטי מובהק שחייב האחדה בנוסח משטר קומוניסטי כמעט – השוני היחיד שהבדיל בינינו, מבחינה נדל"נית, ובעצמו היווה מרכיב עליון בתחרות, היה גודלן של הגינות. או בשפה הקבלנית: השטח שעליו עמד הבית. תיקון מתחמי: המגרש.

לא, לא היה לי-לנו, קל לדבוק, לחבור, ולהיות עוד חלל ספוג בחומר הכוורתי הנכון. אבל בשפתנו דבקו מלים חדשות שקנו להן שליטה.

יש אפשרות שזה דווקא מפני שהמגרש שלנו הוא הזעיר ביותר במתחם? במיוחד שנאתי את המילה 'מתחם', כאילו שהמקום היה מכלאה לבעלי חיים שעוד לא זוהו מבחינה זואולוגית, או שהיו מין אנושי שאך זה התגלה, וליתר ביטחון נתחם בגדרות.

ממראה פניו של בעלי לא הצלחתי לזהות אם הופתע מהלך המחשבה שלי ובעיקר מהלשון שבו נוסחה. והרי ברור היה שעלינו לאמץ את לשון השכנים. גם בתוך הבית. אומנם, בחדרי חדרים, ובינינו לבין עצמנו, ולעולם לא בימי השישי החברתיים הפתוחים, הרשינו לעצמנו רגעי חירות. לגינתנו הזעירה קראנו 'ערוגה'. מילה ששעשעה את בתנו. ואף שבחרנו את הבית עם שטח האדמה הקטן ביותר במתחם במתכוון, ומסיבותינו אנו – והרי איש משנינו לא היה מה שכינו פה בעל "אצבעות ירוקות" (כל השכנים נעשו חברים במועדוני משתלה למיניהם) – ביקשנו מבתנו שלא שתמש במילה זו מחוץ לבית. שתנקוט זהירות.

כי הבדלים לא חסרו.

ויש גם את מראה הגינה שלנו, אם כבר מדברים... הזכרתי עתה לבעלי, בלשון הנכונה.

הערוגה שלנו לא התהדרה בתאורת לילה חסינה למים, או בכזאת ששוטטה על הדשא ועל כסאות הגן ונדנדת הגן (שלא הייתה לנו), באורות צבעוניים. בעצם לא התקנו בה תאורה כלל. והיא גם הורכבה מצמחים מקומיים בלבד שנוזקו לטיפול ולהשקיה מועטים. ועל כן, חפים ממתיקותם של פרחי העונה שהתנוססו בסלי קש תלויים ובמיני עציצים בבתים שסביבנו, בינות לספסלים מעוצבים, פרגולות ושמשיות, הייתכן שגניתנו הייתה בעיני השכנים כעלבון לעין? ירוקה פשוטה בימים, ובפשטות – חשוכה בערבים?

טוב, זה קשקוש.

לא, זה נכון! התעקשתי.

בסדר, אז זה קשקוש נכון, נהם בעלי. בדיוק כמו השאלה, לצערי, למה את ולא אני, שהתשובה עליה לא תעלה ולא תוריד, כי את יודעת מצוין!

ברור שידעתי: כל המארג החברתי במתחם נטווה בידי הנשים. רק מי שעברה את מבחנה של בעלת בית ותיקה ומקובלת כלשהי, ויהא זה בית כתום, אדום, קרם, מודל א', ב', ג', ד', פינתי או סנדוויץ' – עוד מילה מצחיקה, אמרה בתי והוזהרה שנית – התקבלה לכוורת. ההתקבלות פתחה את הדרך לבעלה של המתקבלת להיות מוזמן בידי השכן, לילדיהם בידי ילדיהם, לכלבם בידי כלבם, ואפילו לטפיל שאחז לפתע באביב הראשון באחת הגדרות החיות, נפתחה הדרך לדבוק בשאר. וכיוצא בזה נכנס ושוב יוצא, סחור סחור.

ככה שהעסק הוא דווקא פשוט מאוד, סיכם בעלי. וכבר לא ידעתי אם היה ער לעליונות שאחזה בקולו.

נו באמת, תהיה אמיץ, קטעתי אותו פתאום, ולא ידעתי מאין רדיתי את כוחי. אולי מעייפות גדולה? בבקשה, ריככתי. בוא נודה כבר שזו הייתה כנראה שגיאה איומה, ואנחנו פשוט לא מת –

בעלי הניף את ידו באוויר כאילו גם האוויר כאן הקשיב, שפט וחרץ את הדין. אחר כך, כשדיבר, חימם כל מילה בפיו עד שהביאן באוזני לדרגת רתיחה. במקום כזה קטן, ומכל הסיבות שבגללן אנחנו פה, אין לנו את הזכות להיתפס כחריגים! הוא הניח לבסוף באגרופו את הזוועה על השולחן שהתנדנד בתגובה, והורה בראשו שלוש פעמים לעבר הבית השכן, כמעט כמשתחוה: המלכה-המלכה-המלכה, בטרם המשיך בעיסוקיו.

לא, עדיין לא יכולתי לנקוש, כך סתם, על דלת ביתה של זו, ועוד כמה שבועות של אין-יוצאת-ואין-באה-בביתנו באו וחלפו, עד שאירע לפתע מה שספק אם העזתי להבין.

הדבר התרחש בבין ערביים אחד בעת שניהלתי שיחה טלפונית עם אחד מעמיתי למעבדה, ישובה על הספה בסלוננו, כשלתע ראש החל לנתר מולי בחלון של פינת האוכל. בתחילה סברתי שאולי זה ילד המשחק שם בשביל ומבקש להיתלות על גדר הגינה. אך ככל שהפעולה נשנתה, היא התבררה בירכתי מוחי כ...אכן – הצצה!

והנה, שוב ניתר הראש (מה פתאום ילד!) המבוגר – גבוה יותר, צילם משהו חטופות בעיניו וירד, ושוב ושוב ושוב. מיהרתי לסיים את השיחה והתרכזתי במאמצים הגמלוניים שנגלו ונחטפו לנגד עיני עד אשר זיהיתי שהקופצת בשביל היא לא אחרת מאשר אותה הייטקיסטית בכירה שגרה בקוטג' שבשביל העליון. זו שהזמינה אותי ראשונה לביתה, לספל של תה לואיזה בדבש טבעי, לא החזירה לי ביקור, ובעצם מעולם גם לא הבנתי למה חדלנו לדבר.

איך חשה מסורבת, דחווה, שהשוללת שלה משתטה עתה בכדי... בכדי מה? האם חשבה שאינני בבית, ובכך תשביע את מלוא סקרנותה ותראה את פנים ביתי, את חיי, מבלי שאהיה אני בתוכם? או... שאולי מקור הסירוב

היה בכלל בי? כלומר, לא המנתרת בחוץ ביקשה לדחות אותי, כי אם אני, שמשפחתי ועיסוקי מילאו כמעט את כל חיי, דחיתי מבלי דעת אותה, והנה שכעת היא, ואולי גם חברותיה, איבדו? חיפשו? את הדרך אלי... כן? זו הסיבה? לאור עשרות ניסיונותי ההפוכים, לא הייתי משוכנעת כלל. אלא שאפילו נפילתו לארץ של הנייד, שמשום מה עוד נותר בידי, לא התיקה את עיניי מן המראה. שוב ושוב קיים מולי החלון נוף אנושי ממגנט שנמחק והתחדש חליפות.

והרי – ראשי עוד המה – אם בחרה ההיטקיסטית הבכירה לנתר ככה על מנת להציץ לביתנו פנימה, נראה היה שחשבה, שלא רק שאצלו אין אף אחד בבית כרגע, אלא שגם במעבר, במתחם, ביישוב, ואולי אפילו בעולם כולו אין עוד איש, שהנה היא עולה ויורדת כקפיץ? כלוליינית? או כמין חיה קטועה, חצויה... מאלה שסביבם נבנים מתחמים.

תהיתי אם עלי לצאת ולהזמינה בפשטות פנימה כפי שעשיתי בפעם האחרונה. אך ידעתי שבפעם הזאת ודאי תחמוק ממני, ואף בבושת פנים. ועל כן, כפופה ומכווצת קפאתי כחפץ. זרה בביתי. מנסה שלא לראות את ניתוריה הסקרניים והעיקשים. הסקרניים והעיקשים. הסקרניים והעי...

מה לעזאזל קלטה?

מה בכלל היה לקלוט?!

קלטה בטח את ארונות הספרים שמצדי ואת התמונה שמעלי, על הקיר, זו שלא הייתה משום חנות מתנות ביישוב, וגם לא הייתה בדיוק תמונה. הייתה מתלה מעילים מגולף כסוס נדנדה, דיי מכוער למען האמת, שמצאנו באיזה שוק פשפשים, ושלא תלינו עליו דבר. זולת לצדו, תבליט עץ שאהבנו של גבר גס פרופיל – הדוד הרשע שאף פעם לא היה לי, אפילו לא בעבודת השורשים, תאמר בתי לימים. ושבתלייתי המטופשת את שניהם יחד, על הקיר, נראו כבוקר רכוב על סוס.

כן, חשבתי, אולי את הלא-קישוט הזה... ואולי גם קלט מבטה את קציה של הספה בצבע בורדו שלנו עם כיסויה המרושל-תמיד... ואותי... כלומר,

האומנם זיהתה המנתרת המציצה שם לפנות-ערב – אותי? ואם כן, אולי עכשיו היה זה הזמן והמקום לשאול אותה, היא שמשפחתה נחשבה בין המשפחות החזקות במתחם – במה נראיתי-נראינו לה, שונים מכולם? במה לא? אבל כמובן שלא עשיתי דבר מכל אלה. וממילא לא זותי. ובסוף גם נדמה היה לי שהבדילה פתאום באחת, בזעזוע של ראש ניתז לאחור, ביני לבין שאר החדר. ועכשיו ודאי גם נראיתי לה כלא-ראויה יותר לשום התחברות. שום קבלה.

עם זה ישבתי כעבור ערפל ימים בגינתה של מלכת הכוורת, וגם זאת לאחר שפני והעוגה שבידי קודמו ב: "אה, זה את..." בתוספת שבשבת מבטיים שנתנה בפועלות שסביבה – 'אל תלכי עם דעות קדומות', אמר בעלי, 'פתחי את הלב' – ונחתמו לבסוף ב: "אבל פשוט תיכנסי, וזהו... הדלת פתוחה, למה לדפוק?!"

- - -

זה מקום קטן, מקום קטן, נאנח בעלי משחלקתי עמו סוף סוף את הדברים.

בסדר, אבל אין לי קרניים, נדמה לי... כלומר...

תפסיקי לדבר שטויות. גם להם אין. הם לא יודעים איך לאכול אותנו, זה הכול.

זה לא מקום הומוגני. יש פה כ ל מיני אנשים. עדות, שכבות, מעמדות.

להזכירך, זה היה אחד התנאים שהצבנו לעצמנו כשעברנו.

נכון, אבל כנראה שאדם לא יכול לברוח מעצמו. סליחה, אנחנו לא הולכים עם המקצועות שלנו חרותים על המצח, ואף אחד מאתנו לא הרים כאן, או בכל מקום אחר, את האף! לכל הרוחות, אנחנו הרי לא אנשים כאלה בכלל!

זה לא משנה. זה עובד עליהם. והם גם יודעים, אין מה לעשות.

אני אף פעם לא אמרתי. לא מיוזמתי !

נו בחייך !

אבל זה פרסום מקצועי לגמרי. שקט. אני לא שחקנית ואתה לא דוגמן !

זהו בדיוק, זה מה שקשה להם כל כך. הם היו הרבה יותר נחמדים אלינו אילו היינו בדיוק מה שאמרת, סלבס, אבל רק להפך אם אפשר... הילדה שהכינה את שיעוריה לידנו, צחקקה.

די, זה כבר לא מצחיק. אתה יודע עד כמה אני מתעבת את רגשי הנחיתות הללו. לא נתתי להם שום תירוץ ! שום סיבה !

חוץ מכל הדברים שאצלנו הם אחרת, התנשא עלי בעלי, קנאה היא קנאה.

באמת? ואולי הם חושבים שאנחנו אלו שמקנאים בהם? לחשתי עכשיו, שבתאי לא תשמע.

בעלי גיחך : במה ?

אני לא יודעת, הוספתי ללחוש. אך משהקטנה תלתה בנו עיניים, עברתי לאנגלית: Maybe because of the fact that we have one child and ...they

ואת מקנאת? הוא בכל-זאת שאל בעברית.

? And you

ופתאום, משהילדה המשיכה: And he, And she, And we ... פרצנו בצחוק, והוא כבר לא טרח לענות.

כן, השתוקקנו לעוד ילד. התאמצנו להולידו. זו הייתה גם אחת הסיבות שרצינו בית גדול יותר, שלא היה לנו שום סיכוי להשיגו בעיר. במרכז. אבל אף אחד מאתנו לא הגדיר את זהותו, את חייו, לפי הדגם המקומי של המשפחה הרצויה. למרות, שכפי שכבר הבנו חזור-והבן ממחנכות בית הספר, גם משפחה עם שני ילדים נתפסה כאן, ובדיוק כמו בעיר, כחצי-משפחה. אז כן, רצינו עוד ילד. אבל בעבורנו. בעבור בתנו. ויחד עם זאת, גם ידענו, שהילד גם אם ייוולד ויהיה ל'שלנו', יהיה לעצמו. יהיה אישי. כמו סיפורו.

אז מה? עד לאן? שאתחיל לשתול תאנים, ואפזר גמדים בגינה? שאחלק מתכונים, ו –

את תעשי מה שאת רוצה, בעלי פיהק. אבל אני בכל זאת חושב שחייבת להימצא דרך. בטח במקום כל כך קטן. אז תחשבי, את הרי יצירתית, לא? תשברי את הראש.

ואם לא? לבי נשבר.

אם לא, לנצח נהיה כאן עובר מחוץ לרחם, שלא נקלט, הוא התחפר לפתע בעולמות הפרטיים שלנו כמי שהותש בעצמו, ואף החמיר: ואת הכתובת שלנו פה אפשר יהיה לשנות לשאול, זה אם לא!

זה לא היה שאול, לפחות לא מהבחינה הזאת. רחוק מאוד מכך. אבל גם לא נמצאה לי דרך. אפס מוצא. פשוט חיינו שם, מקדימים שלום למי שאמר לנו. מחייכים למי שחייך. ואף מעזים ושואלים מה שלומם. וכמובן, משלמים במועד את מסי הוועד. ופעם אחת, בהגיע תורנו, גם נבחרנו לוועד, כי בנטל הזה חלקו כולם. אבל בעיקר, ומפני שלא רצינו לחזור ולטלטל אותה מבית ספר לבית ספר, ממקום למקום, גידלנו שם את הילדה.

עם הזמן, וחרף חזותה המוצקה של חלת הדבש, אפילו נטוו חוטים שקופים דקיקים בינינו לבין אחדים מהשכנים, ובמיני כסי אוויר זעירים שנוצרו בפינות הכוורת, נכנסנו אנו. השכנה שלי מהבית האמצעי למשל,

שהיו לה שלושה קטנטנים והייתה שוב הרה, קיבלה מאתנו עציצי קרמיקה בלתי-נחוצים שקיבלנו מתנה. ומשום שאספה למעננו את הדואר כל אימת שהיינו בחו"ל, גמלנו לילדיה במזכרות תודה. אך יום אחד, כשחזרתי מבית החולים לאחר עוד הפלה, והמתנתי לבעלי החונה שיבוא ויפתח את הדלת, אזלו לפתע כוחותיי וצנחתי כגרם-גוף על מדרגות ביתי. כשהתעשתי לבסוף, אוספת את אבריי לכדי ישיבה, והבחנתי במבטה המבוהל, אמרתי לה את האמת. לא. רציתי לומר לה את האמת. רציתי פעם אחת, גם אני, לאבק את אוזנה של פועלת אחת. אולי בעצם את לב הכוורת כולה. להניף את השלט המגוחך הפשוט שלי, שאמר: 'הי אנשים, אנחנו בני אדם'.

אוי, היא הצטערה על אסוני הקטן, ובאמת הצטערה. אבל גם זה לא הביא אותה לדפוק על דלת ביתי ביומיים הבאים שנטלתי להתאוששות, ולשאול לשלומי. הפעם היחידה שבה היא נכנסה לביתנו התרחשה שנים אחרי, כשעקרנו ממנו. וגם זה היה ביום וברגע שבו הסבלים אך זה סיימו לפנות את כל תכולתנו, ואנו עמדנו בריק הפתאומי, המהדהד, נפרדים ממה שפעם היה, למרות הכול, ביתנו, ועתה נראה היה כחורבה. כן, בדיוק אז היא נכנסה, מרחפת על מילותיה כפיל על עפיפון: הי, הנה אתם, עוד לא עברתם, אני רואה... כן... תמיד רציתי לראות את המטבח שלכם... כן... זה מעץ-עץ, נכון? איזה עץ בדיוק? כן. טוב... כן... אז להתראות, שיהיה לכם בשעה טובה.

טיבו של מקום קטן שהוא כתא מיקרוסקופי במעבדה. ועדיין, זעיר ככל שיהיה יתרחש בו עולם ומלואו. ואומנם, יום אחד הבלתי-אפשרי אירע ומישהי מהמתחם באה בביתנו. הדבר קרה חודשים מעטים בלבד לפני עזיבתנו את הבית ולאחר מסדר שיפוצים...

...יצאתי לנקות את רחבת הגינה, ופטורה סוף סוף מכל רצייה חברתית, לא עשיתי זאת ביום שישי. כי אם ביום חול שקט מן המניין, שבו מרבית הכוורת הייתה ריקה. התכופתי עתה לפתוח את ברז החצר ולמלא את הדלי במים, כשלפתע חשתי בדמות שעמדה מאחורי השער הקטן של ביתי. מיהרתי להזדקף. הייתה זו נערה דתייה עבת גוף וקולחת זיעה, בחציאת ג'ינס צרה וארוכה, שהחזיקה שקית ניילון עם עלונים. מן העלון הראשון שנצמד לשקית השקופה, נגלה ציור של ספר תורה מעוטר בכתר ותחתיו

שם של איזו אולפנה תורנית, עם ת"ד כנראה שהסתיים, ממה שקלטתי, בווי
ובנון סופית, להבנתי 'שומרון'. היא אמרה לי שלום מתנשף וחסר סבלנות
ודרשה להיכנס.
שאלתי בשביל מה.

מה זאת אומרת? ! אני רוצה לדבר אתך !

התעלמתי מחוצפתה ואמרתי לה שאינני תורמת, ושאם תסלח לי, אני
באמצע העבודה. ושוב רכנתי וסגרתי את הברז. הדלי המלא כבר גלש על
גדותיו. אך כששבתי והרמתי את ראשי, ראיתי אותה מתעסקת בבריח
המנועול.

הי ! קראתי. סליחה, אבל מה זה צריך להיות ! !

אני רוצה להיכנס, היא ניערה את השער. ואני מיהרתי להשקיט את
הדימויים המשוניים שצפו במוחי.

ואני לא אוכל להרשות לך. הצמדתי את ידי לסורגים.

למה ? רק ראשה זע לאחור.

כי אני יודעת מה את רוצה להגיד לי, למכור לי, ואני לא מעוניינת. פשוט.

כי את לא יודעת – הנשימה שלה, מתוקה כשל ילדה שמצצה סוכרייה,
לרגע נחטפה.

אני יודעת שאנחנו לא דתיים, לא מאמינים, דייקתי משנוכחתי בלהט עיני
שהיו סמוכות מדי לעיניי. אנחנו משפחה אפיקורסית, חייכתי מולה,
מדברת בכוונה בלשונה, אולי בהתנשאות.

סוף סוף היא נסוגה מהשער בצעד-שניים, כל פרצופה רחב. דהום. אבל אם
נדמה היה לי שעמדה לוותר ולעבור לבית הבא, שגיתי. היא הוסיפה ועמדה

שם, עדיין קרובה, וקבעה את ידיה בצדי מותניה, ועל חולצת הטריקו ארוכת השרוולים שבמרכזה, כעת הבחנתי, הודפס אותו סמל אולפנה.

זמן מה נראתה כמי שמלחמה מתחוללת בקרבה, עד שלפתע, מתנשפת, היא כמעט צעקה: אז במה אתם כן מאמינים?!

גבותיי הורמו. אני חושבת שזו שאלה חצופה! אני חושבת שזה עסקנו הפרטי, מי את...

השכנות שלך הכניסו אותי! היא קטעה אותי בהתנצחות.

נסערת מהדרו-שיח הכפוי הזה, שתקתי. אך משכתי בכתפיי כלא-מתפלאת.

את לא בן אדם! היא התפרצה פתאום. את בן אדם אנוכי ולא טוב!

פי נפער. אך עוד לפני שמצאתי מלים, היא המשיכה: ואם אני צמאה? ואם אני נופלת מהרגליים? את יודעת מה המרחק מכאן לאולפנה...

צחוק מופתע פקע ממני. סבתי על עקביי, פותחת את הדלת שנעלתי קודם, ורגעים ספורים נבלעתי בצנינות הבית עד שחזרתי וירדתי אליה עם כוס קלקר מלאה במים קרים. ואכן, היא חיכתה לי. כמעט באי תזוזה. על אף שבכל זאת חשתי שהיא שבה וקרבה לשער, ואולי גם חזרה והתעסקה בברייח?

בבקשה, אמרתי לה. ואת מוזמנת לשבת שם ולנוח, הנה ממש מאחוריך, הצבעתי לעבר פיסת הדשא הציבורית, שספסל אחד מהשניים שניטעו בה נותר בשלמותו.

היא חטפה את הכוס בזעף, מלמלה ברכה, לגמה אותה עד תומה, והושיטה לי אותה מעל השער.

אבל לא בביתך?

לא בביתי. תרצי עוד ?

לא. אני רוצה להיכנס ! יש לי משהו חשוב להגיד לך.
נאנחתי: בהקשר של זה ? הצבעתי לעבר השקית.

אין משהו חשוב מזה.

גיחכתי. לדעתך. ועכשיו, תסלחי לי, אני באמצע העבודה ואין לי את כל היום. אני מאחלת לך המשך יום טוב, ואם היה היום יום שישי – אינני יודעת מדוע הוספתי זאת – הרי שגם הייתי מאחלת לך שבת שלום. כן, גם אנחנו אומרים. אחר כך הנחתי את הכוס הריקה על המדרגה, הרמתי את הדלי שנטף, עצרתי רגע כדי לאסוף תחת זרועי גם את מטאטא החצר שהוסתר בגב העמוד של הבית, ופניתי עם כל הכבודה בשביל הגינה הצדדי לעבר חזית הסלון.

רבע שעה ניקיתי שם את הרחבה שבורת המרצפות שצמצמה את הערוגה שלנו עוד יותר עד שנוטפת זיעה עצרתי לנוח בצל הברכיסטון. מבלי משים תליתי את עיני בחלון שממנו ראיתי, כבר לפני שנים אחדות, את שכנתי מנתרת מעלה מטה בכדי לראות את ביתנו מבפנים. אלא שהפעם הבטתי בו, דרכו, מבחוץ.

לבי קפא. כתם רחב פשט על הקיר, כתם שעלה מהספה. מישהו ישב שם ! מישהו ישב על הספה בצבע בורדרו שלנו עם הכיסוי המרושל, וממש מתחת למתלה המגולף כסוס ותבליט הרוכב עז הפנים. בשני צעדים בעלתי את המרחק, וקרבתי את פניי לזוגית, מצלה סביבי מפני האור.

כן, הייתה זו הבחורה עם השקית של עלוני הקודש. הדלת... גם לבי ניתן עתה, השארתי את הדלת פתוחה, שכחתי לנעול, והבחורה נכנסה וישבה שם עכשיו כאילו היה הבית ביתה; חצאיתה הייתה מופשלת מעט עד גובה ברכיה הגרובות בשל הלהט שחשה ודאי משיטוטיה במתחם, ביישוב, ואולי בעיקר מפני שהבינה שהבית ריק, כעומד לרשותה, ורק היא לבדה בו, ממתנה לי.

אני לא אכנס! חשבתי פתאום. אני לא אכנס לבית שלי! שתשב ותחכה לי שמה עד ש... אבל כבר במהלך החשיבה המטורפת הזו, חשתי אל הבית. כן, הדלת לא הייתה נעולה, והבחורה הזרה הייתה בתוכו.

חזרת, היא אמרה ביובש, כשאני קראתי: איך העזת? איך נכנסת ככה אל בית שלך?!

את מתנהגת ברוע לב, בחוסר כבוד, ככה לא מתנהגת אישה יהודייה –

אם את לא קמה מיד ויוצאת מהבית שלי, אני מתקשרת למשטרה!

היא רכנה לעבר השקית. אך לא כדי להרימה, אלא כדי לשלוף מתוכה את אחד העלונים. שמתי לב שאין לכם פמוטים בבית, ואת גם בטח לא מדליקה נרות, לא מקדשת את השבת...

לא ידעתי אם הייתה זאת שאלה או נזיפה כדרכה, אך מבלי להתיק את עיני ממנה, גיששתי בידי אחר הטלפון שעל שולחנן הכניסה.

אני רואה שאת לא מסוגלת לקבל את זה שבאתי בצל קורתך, היא לפתע הגביהה את לשונה כאילו הייתה אחד ממלאכיו של אברהם. את הולכת להתקשר...

ומה חשבת? כבר הקשתי את המספר.

סוף-סוף שמעתי אותה נאספת מרצפת הסלון, מהספה, מהסלון, חולפת על פני כמו רוח כבדה, אביכה, עד שהגיעה אל הדלת. את תגיעי לשאול, היא אמרה בטרם יצאה. ומהר יותר משאת חושבת. אני אתפלל-אני אתפלל.

* מתוך 'תשאלו' רומן בכתובים שעתידי לראות אור ב-2017.